

Презентація на тему:
«Живопис, графіка та творчість
Шевченка»

Підготував:
Пилявський Дмитро

Перші малюнки

Талант художника проявився в Тараса Шевченка значно раніше, ніж талант поета. Якщо перші літературні спроби припадають на 1836–1837 роки, то найбільш ранній малюнок, що дійшов до нас і відомий під назвою “Погруддя жінки” або “Жіноча голівка”, датований самим автором ще 1830 роком.

З цієї юнацької роботи і розпочалась творчість видатного художника.

Картини

Циганка-ворожка.
1841. [Петербург].
Бристольский папір,
акварель. 26,5 ? 20,7
см Національний
музей Тараса
Шевченка

Катерина. Час сторення:
1842 Розміри: 93 ? 72,3
Техніка: олія. Картина
зберігається в
Національному музеї
Тараса Шевченка

Марія 1840 г. 24,7 x
20,1 см. Папір,
акварель, бронза.

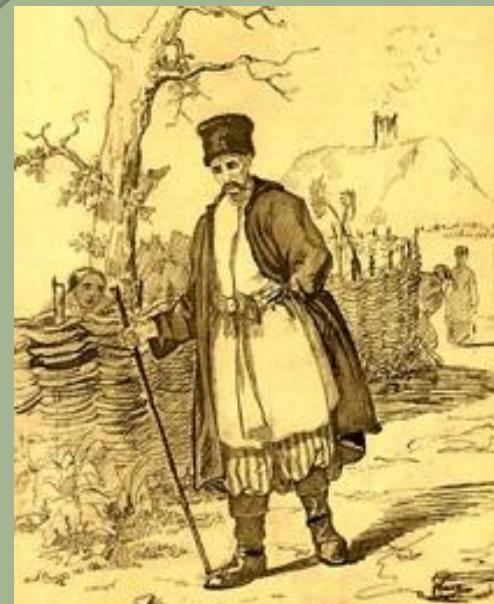
Картини

Перерване побачення Копія з малюнка К.П. Брюллова. Папір, акварель. 23 ? 18,5 см
Національний музей Тараса Шевченка

Жінка в ліжку Папір, акварель. 23,1 ? 19,1 см
Національний музей Тараса Шевченка

Знахар Папір, олівець, туш, перо, кисть. 21,4 ? 15,9 см
Національний музей Тараса Шевченка

Картины

Крестьянская семья
Холст, масло

**Портрет Родиона
Ивановича
Лукомского**
Бумага, карандаш

**Портрет
М. И. Голенищева-
Кутузова**
Гравюра

Картини

Укріплення Іргизкала 1848-1850. Папір, акварель

Аскольдова могила 1846. Папір, сепія, акварель. 26 x 37.

Костел св. Олександра у Києві 1846. Папір, акварель. 25,5 x 34,6.

Картини

Автопортрет

Костел св. Олександра у Києві 1846. Папір, акварель. 25,5 x 34,6.

Голова матери¹

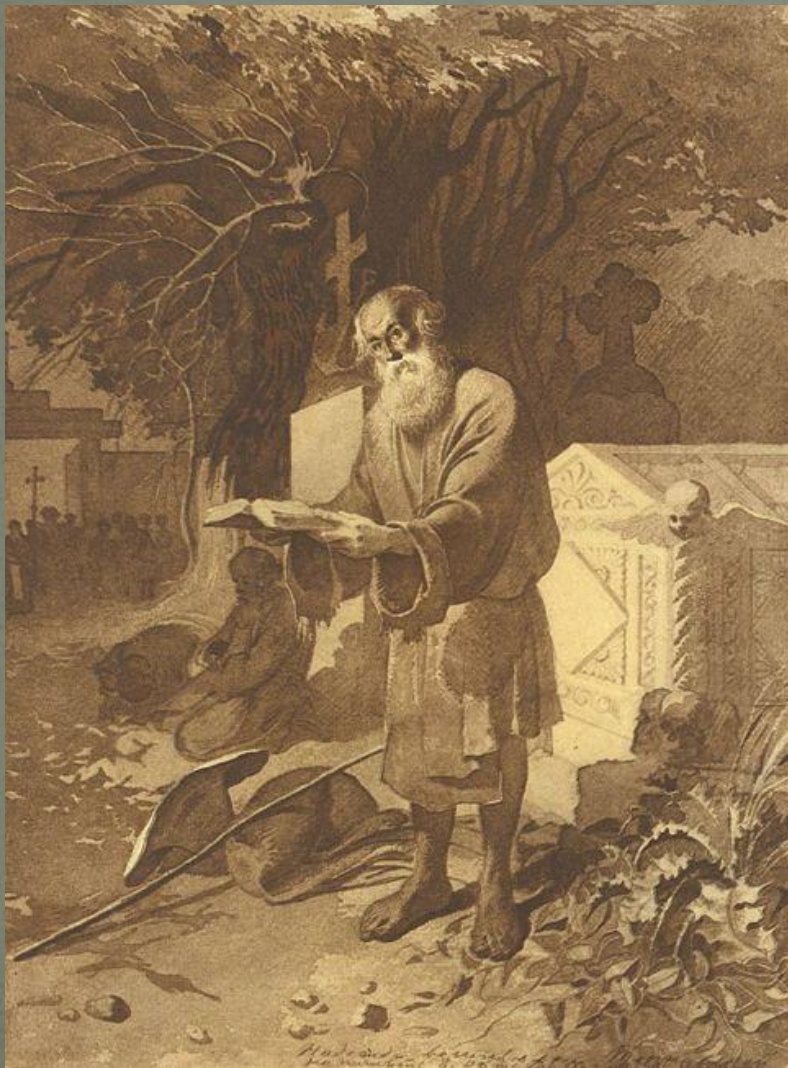
Найкращі графічні роботи Тараса

Казахи в
юрті,
серпня (19.VI
– 25.VII
1848; I – III
1849)

Найкращі графічні роботи Тараса

У Києві на Подолі
Було колись... і ніколи
Не вернеться, що діялось,
Не вернеться сподіване,
Не вернеться... А я, брате,
Таки буду сподіватись,
Таки буду виглядати,
Жалю серцю завдавати.
У Києві на Подолі
Братерська наша воля
Без холопа і без пана
Сама собі у жупані
Розвернулася весела,
Оксамитом шляхи стеле,
А єдвабном застилає
І нікому не звертає.

Старець на кладовищі,
сепія, (н.п. 15.III.1859)

Найкращі графічні роботи Тараса

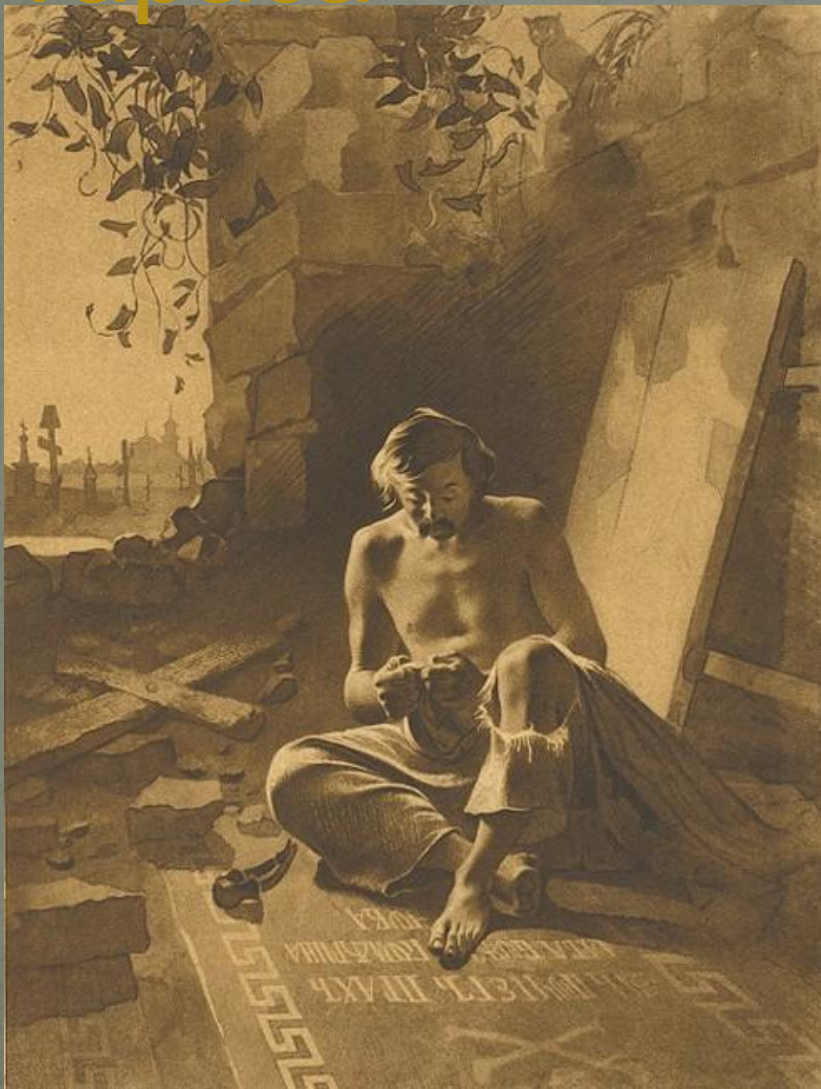

У Києві на Подолі
Козаки гуляють.
Як ту воду, цебром-відром
Вино розливають.
Льохи, шинки з
шинкарками,
З винами, медами
Закупили запорожці
Та й тнуть коряками!
А музика реве, грає,
Людей звеселяє.
А із Братства те бурсацтво
Мовчки виглядає.
Нема голій школі волі,
А то б догодила...
Кого ж то там з музикою
Люде обступили?

Старець на кладовищі,
офорт, акватинта (н.п. 15.III.1859)

Найкращі графічні роботи Тараса

В червоних штанях
оксамитних
Матнею улицю мете,
Іде козак. «Ох, літа! літа!
Що ви творите?» На тотеж
Старий ударив в закаблуки,
Аж встала курява! Отак!
Та ще й приспівує козак:
«По дорозі рак, рак,
Нехай буде так, так.
Якби-таки молодищі
Посіяти мак, мак.
Дам лиха закаблукам,
Дам лиха закаблам,
Останеться й передам.
А вже ж тії закаблуки
Набралися лиха й муки!
Дам лиха закаблукам,
Дам лиха закаблам,
Останеться й передам!»

На кладовищі,
туш, бістр (IX 1856-10.V 1857)

Найкращі графічні роботи Тараса

Судня рада,
офорт, (III — 6
— 7.V 1844)

Найкращі графічні роботи Тараса

Дари в
Чигрині 1649
року,
туш, (I-IV
1844)

Від Літнього саду до петербурзької слави

- Свої вірші Тарас Шевченко почав писати ще кріпаком у Літньому саду білими петербурзькими ночами й творив мовою, яка не мала на той час навіть унормованої абетки. Його романтична поезія піднесла українську літературу й відразу стала для українського читача таким же взірцем романтичної традиції, як вірші В. Жуковського, А. Міцкевича, Д. Байрона чи романи В. Скотта. З найперших поезій збереглася лише балада «Причинна».
- Навчаючись у Петербурзькій академії мистецтв у великого Карла Брюллова, чиє ім'я було тоді відоме всій Європі, Шевченко стає улюбленим учнем художника. Та чим більше він відчував себе художником, тим сильнішою ставала внутрішня потреба творити поезію.
- У 1838-1839 рр. написано «Думку» («Нащо мені чорні брови...»), «Тарасову ніч», «Катерину», «Перебендю», «Тополю», «До Основ'яненка» та «Івана Підкову», що увійшли до «Кобзаря» 1840 року – авторської збірки, що її назва стала пізніше назвою всіх видань Шевченка-поета і навіть його другим – поетичним іменем.

- Книжечка з восьми поезій відразу здобула шалений успіх у читачів. Своїми поезіями Шевченко явив українське слово нової мистецької якості, якої не сягали його сучасники. Не зважаючи на високу для того часу ціну – один рубль сріблом, збірка розійшлась за два тижні і стала раритетом ще за життя її автора. Виданих тисячу примірників на всіх бажаючих не вистачало, вірші серед прихильників поширювалися у рукописних списках, що значно збільшило кількість читачів. У своїх спогадах О. Афанасьєв-Чужбинський писав, що саме поява «Кобзаря» розворушила апатію й викликала любов до рідного слова.

«Невеликії три літа марно пролетіли...»

- Навесні 1843 року Шевченко, замість омріяної усіма учнями Академії подорожі до Італії, їде в Україну. Побачене і пережите тут дуже швидко пододало ідеалізацію свого краю, захоплення минувиною, козаччиною, яким були сповнені вірші «Кобзаря». У поезіях 1843-1845 років, написаних під враженням мандрівок Україною (в літературі відомі як період «трьох літ»), помітний об'єктивніший, критичніший погляд поета на тогочасну дійсність. Після першої подорожі з'являться «Розрита могила», «Чигрине, Чигрине...», «Сон» та інші твори.

- Отримавши звання вільного художника у 1845 році, Шевченко знову приїздить в Україну. Як художник співпрацює у Києві із Тимчасовою комісією для розгляду давніх актів, багато подорожує, змальовує пам'ятки архітектури, культури, мальовничі куточки тощо. Поетичний цикл «трьох літ» продовжитья творами «Єретик», «Великий льох», «Кавказ», «І мертвим, і живим...», «Давидові псалми», «Як умру, то поховайте...» та ін. Поет записує ці твори до рукописної збірки «Три літа», яку потім під час арешту 1847 року знайдуть при ньому, і яка стане головною причиною того нелюдського «под строжайший надзор с запрещением писать и рисовать». На декілька десятиліть збірка «Три літа» потрапляє до архіву «Третьего отделения собственной его императорского величества канцелярии», а її автор – на десять довгих років заслання.

Захальна творчість

- Поезії, написані на засланні, становлять новий етап творчого розвитку Шевченка. Наявна вже в період “трьох літ” творча еволюція Шевченка до простоти й природності поетичного образу, до поглибленого психологізму повно й яскраво виявилась у його поезіях цих років. Вражає й інтенсивність творчого процесу Шевченка. Поет написав понад сто творів, серед яких дев’ять поем. До того ж з десяти років заслання на активну поетичну діяльність припадають тільки перші три.
- На відміну від періоду “трьох літ”, Шевченко тепер майже не пише відверто політичних творів. Тепер уже явно домінують християнські ідеї любові. В цей час у листі до графині А.Толстої поет зізнається: *«Господь відвів від моїх очей призму, через яку я дивився на людей і самого себе. Він навчив мене як любити ворогів і тих, що нас ненавидять. А цього не навчить ніяка школа, крім тяжкої школи випробувань та чисельних довгих бесід із самим собою»*.

- У Новопетровському укріпленні Шевченко не напише жодного поетичного рядка, проте в цей час він звертається до прози. Протягом 1852-1857 рр. він створив близько 20 повістей російською мовою, з яких до нас дійшло лише 9: «Наймичка», «Варнак», «Княгиня», «Музикант», «Несчастный», «Капитанша», «Близнецы», «Художник», «Прогулка с удовольствием и не без морали». Ці твори розкривають чимало сторінок життєвого шляху їх автора – дитинство, навчання в Академії мистецтв, поїздки по Україні, роки заслання.
- 12 червня 1857р. він розпочав свій Щоденник, відомий під авторською назвою «Журнал».
-

«Свою Україну любіть...»

- В останні роки Шевченко писав значно менше, ніж у період „трьох літ” чи в Орській фортеці на Кос-Аралі – давалися ознаки вимушене семирічне мовчання, підірване здоров’я, особисті негаразди. В 1857 р. було написано лише дві поеми – «Юродивий», «Неофіти», 1858 р. – п’ять невеликих віршів: серед яких афористичний триптих «Доля», «Муза», «Слава»; 1859 р. – одинадцять віршів і одну поему; 1859р. – тридцять п’ять поезій; в 1861 р. – одну. Але це був час найвищого піднесення його генія, час узагальнень попередніх духовних пошуків.

- Лірика 1857-1861 років значною мірою позначена великим впливом Біблії. Шевченко, пройшовши свою хресну дорогу, пророкує відродження добра на землі, побудову нового суспільства на засадах християнської любові, правди і щирості. Однією з форм поетичного осмислення майбутнього для Шевченка є його «подражання» біблійним пророкам – Ісайї, Іезекіїлю, Осії. В цей час Шевченко також пише поему «**Марія**», де образ Богородиці, її материнське начало стає символом майбутнього.
- Особливість цього періоду у духовному житті Шевченка, в тому, що він зміг, через гори часу побачити майбутнє – майбутнє свого народу і всього людства.
-
-
- Мало яка культура має поета, про якого було б стільки сказано та написано, як в Україні про Тараса Шевченка. Він був для народу настільки «своїм», що впродовж останніх ста років його творчість фактично стала складовою народної культури.
-